

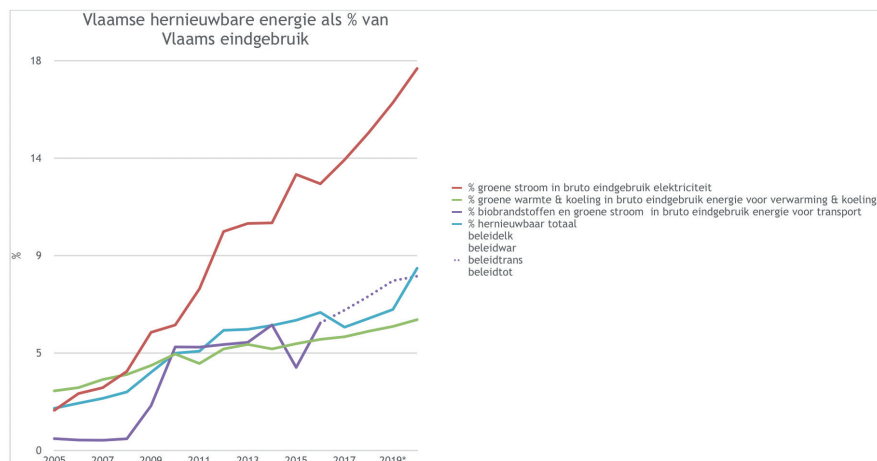
KRIJTLIJNEN

Het tegengaan van de opwarming van de aarde in het kader van de internationale en Europese klimaatakkoorden is zonder twijfel één van de belangrijkste aandachtspunten voor de volgende Vlaamse regeringen. Een sluitend Vlaams energie- en klimaatplan voor de periode tot 2030 moet durven verdergaan dan enkel prikkels geven voor bepaalde keuzes. Meer energie-efficiëntie en meer hernieuwbare energie moeten hun weg vinden met minder ondersteuning. Vandaar dat ook de prijzen in de markt de juiste richting moeten aangeven voor de verdere elektrificatie en vergroening van onze Vlaamse maatschappij (o.a. transport). Hierbij is ook een verbeterde manier nodig om de energieprestatie van een gebouw te berekenen die ook bij renovatie standhoudt. De Vlaamse regering moet ook de nodige investeringen voorzien in de netinfrastructuur opdat netten slimmer worden en consumenten zelf meer hun verbruik in handen kunnen nemen, wat bijdraagt tot energie-efficiëntie. Deze transitie moet weliswaar betaalbaar blijven voor Vlaamse bedrijven, maar hen tegelijk ook stimuleren om bepaalde duurzame investeringen te blijven doen in Vlaanderen.

- Sluitend plan om Vlaamse CO₂-doelstellingen te halen in non-ETS sectoren met o.a. een bindend Renovatiepact voor woningen.
- Een groene taxshift die de hoge meerkosten op de elektriciteitsfactuur verschuift naar fossiele brandstoffen.
- Tariefstructuur die mogelijk maakt dat de digitale meter ook slim gebruikt wordt.
- Vereenvoudiging van (de invoer van) de EPB-berekeningsmethodiek.
- Ondersteuning voor de opvolger van Vlaamse energiebeleidsvereenkomsten, en projecten energiebesparing in KMO's (mini-EBO).
- Bewaken van de competitiviteit van bedrijven door meerkosten op elektriciteit te beperken o.a. via behoud van de financiële compensatie voor indirecte emissies.

VASTSTELLINGEN

De cijfers van de Vlaamse energiebalans tonen aan dat we in de komende jaren via de aangekondigde maatregelen in het Energieplan 2020 de hernieuwbare energiedoelstellingen nipt zouden kunnen halen. Het aandeel hernieuwbare energie in Vlaanderen blijft in 2020 dan nog steeds onder de 10%. Dat moet en kan beter in de toekomst, en hiervoor zal nu al het beleid moeten worden uitgetekend.

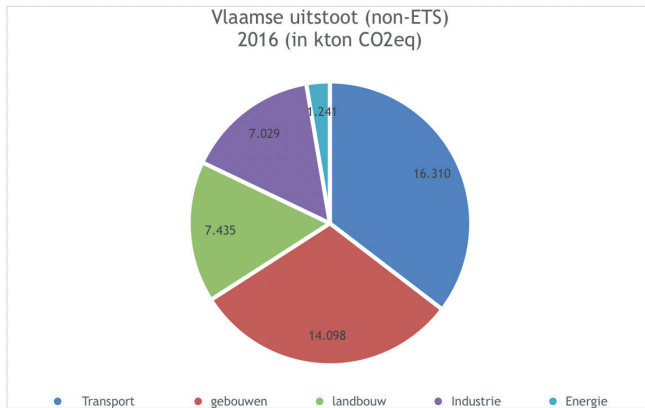

Figuur 1 :
Evolutie hernieuwbare energie
in Vlaanderen

Wat we vooral vaststellen is dat de voorbije 10 jaren het aandeel groene stroom sterk gestegen is, maar de verduurzaming van verwarming en transport niet op snelheid zit. Dat is niet echt te verwonderen gezien de hoge kostprijs van elektriciteit ten opzichte van fossiele brandstoffen, en het volledig ontbreken van een Vlaams kader voor biogas (o.a. garanties van oorsprong en erkenning).

Bij elektriciteit beslaat ongeveer de helft van de factuur de doorrekening van toeslagen, o.a. voornamelijk de doorrekening van kosten verbonden aan een klimaatbeleid zoals de financiering van groenestroomcertificaten. Bij aardgas zijn de meerkosten relatief beperkt tot +/- 2€/MWh en voor stookolieproducten wordt in België grotendeels het minimale EU-tarief voor accijnzen gevolgd.

Figuur 2 : Prijs voor energiedragers €/MWh en aandeel heffingen en toeslagen (Vlaams Gewest, 2017)

GEZIN	totaal prijs €/MWh (excl. BTW)	% heffingen en toeslagen
Elektriciteit	223,8	31%
Aardgas	40,5	4%
Stookolie* (per 1000l)	48,1	6%

BEDRIJF	totaal prijs €/MWh (excl. BTW)	% heffingen en toeslagen
Elektriciteit	95,0	36%
Aardgas	23,6	7%
Stookolie* per 1000l	36,4	8%

SECTOR	2005	2016	2020	2030 -35% ESD (t.o.v. 2015)	2050 (-80% tov 2005)
Transport	15 787	16 310	16 431	10 687	2 368
Gebouwen	15 780	14 098	12 867	8 308	2 367
Landbouw	7 464	7 435	7 254	4 767	1 120
Industrie	6 132	7 029	6 290	4 464	920
Energie	1 124	1 241	1 242	878	169
TOTAAL	46 287	46 113	44 084	29 104	6 943

DOELSTELLINGEN

De hoofddoelstelling voor Vlaanderen is minder CO₂-uitstoot, en dat moet vooral gehaald door worden door de integratie van meer hernieuwbare energie en meer energie-efficiëntie.

Hernieuwbare energie

Als we hernieuwbare energie meer ingang willen doen vinden, zeker in verwarming (o.a. meer biobrandstoffen, zonneboilers en warmtepompen) en transport (elektrisch rijden) moeten elektriciteit en duurzame brandstoffen ook een **competitieve energievector worden** ten opzichte van fossiele brandstoffen.

Agoria is daarom voorstander van een groene taxshift die enkel kan slagen als het federale en regionale niveau samenwerken. Onze voorkeur gaat naar een verhoging van accijnzen omdat dit kadert binnen de Europese spelregels¹. Een mogelijkheid kan ook zijn om via Vlaams beleid openbare dienstverplichtingen niet langer (volledig) in de nettarieven door te rekenen. Ook het **versterken van de energie-infrastructuur** is noodzakelijk om hernieuwbare energie, elektrisch rijden en biogas verder te stimuleren.

Energie-efficiëntie

Ook de volgende regeringen moeten **energiebesparing van bedrijven** blijven ondersteunen, o.a. door een waardige opvolger voor de Vlaamse energiebeleidsvereenkomsten die toelaat de Vlaamse industrie competitief te houden ten opzichte van concurrenten in het buitenland.

De energieprestatieregelgeving heeft geleidelijk gezorgd voor zeer energiezuinige nieuwbouw. De doelstelling voor de volgende regering moet daarom vooral de **vernieuwing van het bestaande woningpark** zijn. De langetermijndoelstelling renovatie die nu slechts op papier staat (gemiddeld een E-peil 60) moet werkelijkheid beginnen worden in de volgende legislatuur, namelijk via het onmiddellijk verhogen van de renovatiegraad. Zelfs een minder ambitieuze doelstelling van E₉₀ tegen 2050 - waarbij volgens onze inschatting alle woningen die nu verkocht worden direct een ingrijpende energetische renovatie dienen te ondergaan - wordt zonder ongewijzigd beleid simpelweg niet gehaald (zie tabel hieronder).

Figure 2: langetermijndoelstelling renovatie en praktische impact

e-peil 2050	epc 2050	# woningen tot 2050	#woningen per jaar	%renovatie	€/renovatie	€ 2019- 2050	vermeden CO ₂ uitstoot (kton)
90	100	2 469 439	79 659	2,78%	100 000 €	246 943 860 000 €	7500
60	78	2 706 343	87 301	3,04%	125 000 €	338 292 825 000 €	8 100
30	55	2 828 573	91 244	3,18%	150 000 €	424 285 890 000 €	8 700

AANBEVELINGEN

- Een groene taxshift die de hoge meerkosten op de elektriciteitsfactuur deels verschuift naar fossiele brandstoffen via de federale accijnswetgeving, maar dit kan ook geflankeerd worden door regionale verschuivingen, bijvoorbeeld in de openbare dienstverplichtingen voor de netbeheerders.
- Laatst administratieve drempels wegwerken voor hernieuwbare-energie-investeringen, met name op het vlak van ruimtelijke ordening en met name op het vlak van privacy-issues in ruimtelijke ordening en fiscaliteit op directe lijnen.
- Opzetten van marktveilingen voor de productie van hernieuwbare elektriciteit in overeenstemming met de regels en mogelijkheden van Europa.
- Investeren in de uitbreiding en verslimming van het elektriciteitsnetwerk en gasnetwerk (biogas), waarvan de kost zo min mogelijk op de elektriciteitsfactuur mag wegen.

¹ Europese Energiebelastingsrichtlijn (2003) en EEAG (2014)

- Invoeren van een aangepast tariefsysteem dat mogelijk maakt dat de digitale meter ook slim gebruikt kan worden door rekening te houden met werkelijk veroorzaakte kosten op een bepaald moment (zgn. time-of-use model).
- Sensibiliseren van de burger rond de mogelijkheden op het vlak van energiebesparing en nieuwe bijkomende diensten die gebruikmaken van de digitale meter bv. day-ahead contracten en afschakelbaarheid.
- Vereenvoudiging van de invoer van de EPB-berekeningsmethodiek, waarbij zoveel mogelijk bestaande databronnen zoals de Europese energy labelling database (EPREL) worden benut.
- Sluitend plan om Vlaamse CO₂-doelstellingen te halen in non-ETS sectoren, o.a. een bindend Renovatiepact voor woningen, waarbij het aankoopmoment gekoppeld wordt aan een harde renovatieverplichting tot een bepaald energieprestatieniveau dat aangescherpt wordt in de tijd.
- Koppelen van de woonbonus aan de energieprestatie van de woning en aangepaste steun voor renovatie in de vorm van een energielening op maat.
- Ondersteuning voor de opvolger van de Vlaamse energiebeleidsovereenkomsten, en projecten energiebesparing in KMO's (mini-EBO).
- Verderzetten van compensatie indirecte emissiekosten voor bedrijven met een hoge elektro-intensiteit.